

KS. DOMINIK OSTROWSKI
M. IWONA KOPACZ PDDM
KS. TOMASZ ZIĘBA¹

Jezusa Chrystusa, Najwyższego i Wiecznego Kapłana: nowe święto dla Polski

Kościół w Polsce, który obchodzi święto Jezusa Chrystusa, Najwyższego i Wiecznego Kapłana od 23 maja 2013 roku (czwartek po Niedzieli Zesłania Ducha Świętego), dołączył do krajów, które od kilkudziesięciu lat czerpią duchowe owoce z obchodów tego święta. Dekret zatwierdzający łaciński tekst liturgii święta został wydany 23 lipca 2012 roku (Prot. N. 1040/11/L) i przesłany wraz z listem prefekta Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów (Prot. N. 452/12/L z 3 lipca 2012) do przewodniczących Konferencji Episkopatów na całym świecie². Prefekt kongregacji kard. Cañizares Llovera informował w nim o pozytywnej decyzji Ojca Świętego Benedykta XVI przekazanej 14 czerwca 2012 roku kongregacji przez sekretarza stanu kard. Bertone (Prot. N. 194.519) na temat zezwolenia na wprowadzenie święta Jezusa Chrystusa, Najwyższego i Wiecznego Kapłana do kalendarzy liturgicznych w tych krajach, które

¹ Autorzy: ks. dr Dominik Ostrowski, prezbiter diecezji świdnickiej, konsultor Komisji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów Konferencji Episkopatu Polski, wykładowca Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu; s. dr M. Iwona Kopacz PDDM, członek Podkomisji ds. Służby Liturgicznej przy Komisji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów Konferencji Episkopatu Polski; ks. mgr Tomasz Zięba, student Papieskiego Instytutu Liturgicznego S. Anselmo w Rzymie.

² „Notitiae” 49 (2012) nr 7–8 (551–552), s. 335–337.

zwrócić się w tej sprawie do wspomnianej kongregacji. Kardynał prefekt pisał m.in. „Dzisiejsza możliwość wprowadzenia święta Chrystusa Kapłana powinna być widziana w łączności z ideą ustanowienia przez błogosławionego papieża Jana Pawła II dorocznego Dnia modlitwy o uświęcenie kapłanów oraz Roku Kapłańskiego obchodzonego w l. 2009–2010 z woli Ojca Świętego Benedykta XVI”³.

1. Zarys historii i okoliczności wprowadzenia święta

List prefekta kongregacji daje pewne wskazania co do kontekstu i osadzenia święta w swoistym *Sitz im Leben*. Chodzi o kontynuację i rozwój idei rezydujących w dwóch inicjatywach Stolicy Świętej, które wywarły i nadal wywierają wpływ na „dzisiaj” Kościoła powszechnego: Dzień modlitw o uświęcenie kapłanów i Rok kapłański. Jednak to nie te dwie inicjatywy stoją u źródeł święta jako takiego, jego historia sięga głębiej w historię Kościoła XX wieku.

1.1. Początki święta

W przewodnim liście okólnym kard. Cañizares Llovera nawiązuje w krótkich słowach do faktu, że proponowane święto nie jest zupełnie nowe: „Święto to już jest obchodzone od lat zgodnie z własnymi kalendarzami różnych instytutów życia religijnego i krajów z wielkimi owocami duchowymi”⁴.

To wyjaśnienie dość ogólne warto rozwinąć. Głębsze badanie historii święta poprowadzi nas zatem do roku 1950, kiedy to bp José María García Lahiguera, ówczesny biskup pomocniczy diecezji Madryt-Alcala i jednocześnie współzałożyciel kontemplacyjnego Zgromadzenia Sióstr

³ *Lettera della Congregazione*, „Notitiae” 49 (2012) nr 7–8 (551–552), s. 336 (tłum. D. Ostrowski).

⁴ Tamże, s. 335 (tłum. D. Ostrowski).

Oblatek Chrystusa Kapłana, zwrócił się do Papieża Piusa XII o ustanowienie dla wspomnianego zgromadzenia własnego święta patronalnego Chrystusa Kapłana⁵.

Stało się to faktem 25 czerwca 1952 roku. Propagatorzy idei nowego święta szybko zdobywali szerokie uznanie dla jego idei, tak że sam bp García Lahiguera w 1965 roku miał okazję mówić o jego owocach w trakcie prac soboru nad schematem dekretu *Optatam Totius* o kapłanach w Kościele. Zgromadzenie bpa Garcíi Lahiguera podjęło się opracowania tekstów liturgicznych dla święta⁶, które w międzyczasie uzyskało nowy tytuł: Jezusa Chrystusa, Najwyższego i Wiecznego Kapłana. 21 grudnia 1971 roku Święta Kongregacja Kultu Bożego zatwierdziła teksty liturgiczne dla diecezji i zgromadzeń, które chciałyby to święto obchodzić. W kwietniu 1972 roku José María Garcíi Lahiguera, który był wtedy arcybiskupem Walencji, w związku ze zbliżającym się Narodowym Kongresem Eucharystycznym w tym mieście zainspirował episkopat hiszpański do wprowadzenia święta na terytorium Hiszpanii. Biskupi hiszpańscy skierowali prośbę do Świętej Kongregacji Kultu Bożego, która 22 sierpnia 1973 roku zatwierdziła nowe święto w kalendarzu Kościołów języka hiszpańskiego, ustalając na jego obchody czwartek po Zesłaniu Ducha Świętego. Teksty oficjum święta są tak ułożone, aby tam, gdzie

⁵ Niestety w oficjalnym biuletynie kongregacji nie znajdziemy informacji na temat dziejów święta w Kościele w Hiszpanii, a także jego związków z osobą bpa J. M. Garcíi Lahiguery. Informacje na temat osoby J. M. Garcíi Lahiguery i okoliczności wprowadzenia w Hiszpanii święta pochodzą z publikacji wewnętrznej zgromadzenia Siostr Oblatek Chrystusa Kapłana. Broszura w wersji elektronicznej (PDF) dostępna jest na stronie www.oblatasdecristosacerdote.com [3 V 2013].

⁶ Teksty nowej mszy świętecznej oparte zostały na formularzu mszy wotywniej o Jezusie Chrystusie, Najwyższym i Wiecznym Kapłanie z mszału Jana XXIII z 1962 roku. Formularz ten jest oznaczony jako alternatywny dla mszy o Najświętszym Sakramencie Eucharystii do odprawiania w czwartki. Z woli papieża Piusa XI został on opublikowany przez Świętą Kongregację Obrzędów 24 grudnia 1935 roku i włączony do mszy wotywnych *Mszału rzymskiego* – zob. „Acta Apostolice Sedis” 28 (1936), 54–56; M. Barba, *Leucologia della festa di Nostro Signore Gesù Cristo Sommo ed Eterno Sacerdote*, „Notitiae” 49 (2012) nr 7–8 (551–552), s. 384–385.

święto jest obchodzone jako uroczystość patronalna lub tytułarna, używano także zatwierdzonego tekstu I niesporów⁷.

1.2. Data święta: czwartek po Zesłaniu Ducha Świętego

Czwartek po Zesłaniu Ducha Świętego jako dzień Jezusa Chrystusa, Najwyższego i Wiecznego Kapłana miał dla inicjatorów święta, a także jego dzisiejszych propagatorów szczególne znaczenie. Po pierwsze dlatego, że czwartek tradycyjnie jest uważany w Kościele za dzień pamiątki ustanowienia kapłaństwa urzędowego, bywa nazywany dniem kapłańskim i eucharystycznym, często jest dniem modlitw za kapłanów i powołanych do kapłaństwa (to zaś szczególny rys charyzmatu Sióstr Oblatek Chrystusa Kapłana). Starsza msza wotywna o Jezusie Chrystusie, Najwyższym i Wiecznym Kapłanie z 1936 roku miała silny związek z pierwszymi czwartkami miesiąca na mocy dekretu Świętej Kongregacji Obrzędów z 11 marca 1936 roku⁸.

Kapłaństwo Nowego Testamentu jest zawsze widziane jako szczególny owoc misterium paschalnego Chrystusa, które uwidacznia się szczególnie w okresie wielkanocnym. Wymowne jest zatem, że nowe święto obchodzone jest właśnie w pierwszy czwartek po zakończonym okresie wielkanocnym. W dniu Zesłania Ducha Świętego Kościół wyznaje wiarę, że Chrystus go nie opuścił, ale że Duch Święty go nadal prowadzi ku pełni zbawienia, kapłaństwo Nowego Testamentu, szczególnie kapłaństwo urzędowe czyli służebne jest gwarancją trwania Eucharystii i całego misterium paschalnego w życiu wspólnoty Kościoła.

⁷ Np. w 1991 roku takie prawo uzyskało w Australii Bractwo Chrystusa Kapłana (Prot. N. CD 501/91, z użyciem tekstów angielskich zatwierdzonych przez Kongregację w 1987 roku, Prot. N. 196/87).

⁸ Zob. „Acta Apostolice Sedis” 28 (1936), 240–241. Dekret Kongregacji rozpoczyna się od powołania na owoce pobożności związanej z tą mszą wotywną, szczególnie w doświadczeniu zgromadzenia salwatorianów.

1.3. Rozszerzenie obchodów na cały Kościół

„Decyzja Ojca Świętego”, o której pisze w okólnym liście przewodnim prefekt kongregacji odnośnie możliwości wprowadzenia święta w poszczególnych krajach, jest w rzeczywistości pozytywną odpowiedzią papieża na prośbę samego kard. Cañizaresa Llovery, którą przedstawił on Benedyktowi XVI na zakończenie Roku kapłańskiego. Prośba prefekta kongregacji była związana, jak czytamy w tekście M. Barby w biuletynie „Notitia”, z potrzebą ofiarowania całemu Kościołowi celebracji świątecznej, która utrwaliłaby walory i bogactwa przeżytego Roku Kapłańskiego⁹. Z pewnością nie bez znaczenia jest zatem fakt, że prefekt kongregacji sam pochodzi z Hiszpanii i kult Jezusa Chrystusa, Najwyższego i Wiecznego Kapłana jest mu bardzo dobrze znany.

Warto też widzieć obiektywne uwarunkowania, które mogły stać się również motywacją dla Benedykta XVI do udzielenia zgody na rozszerzenie omawianego „kapłańskiego” święta w Kościele dotkniętym szerszym się problemem malejącej liczby powołań oraz nagłaśnianych środki masowego przekazu skandali z udziałem kapłanów.

Do obiektywnych uwarunkowań zaliczyć można również powiązanie inicjatywy hiszpańskiego prefekta kongregacji z faktem, iż ten sam Papież Benedykt XVI w dniu 27 czerwca 2011 roku zatwierdził dekret Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych, w którym stwierdza się heroiczną cnotę głównego inicjatora święta, odtąd czcigodnego sługi Bożego, którym został ogłoszony bp José María García Lahiguera¹⁰. Fakt ten ukazuje także duchowy walor święta proponowanego dziś całemu Kościołowi. W jego świetle lepiej widać bowiem, jakie treści to święto niesie współczesnemu światu zgodnie z natchnieniem współzałożyciela klauzурowego Zgromadzenia Sióstr Oblatek Chrystusa Kapłana. Trzeba wyjaśnić, że charyzmatem tych sióstr jest przede wszystkim duchowe wsparcie dzieła uświęcenia kapłanów i kandydatów do kapłaństwa. Motto ich życia zakonnego jest inspirowane słowami Chrystusa z ostatniej wieczerzy: „Ojciec za

⁹ M. Barba, *Leucologia della festa di Nostro Signore Gesù Cristo Sommo ed Eterno Sacerdote*, art. cyt., s. 383–384.

¹⁰ Zob. „L'Osservatore Romano” wydanie polskie 12 (2011) nr 8–9 (336–337), s. 60.

nimi proszę i za nich poświęcam siebie w modlitewnej ofercie, aby byli uświęceni w prawdzie” (J 17, 9. 19)¹¹. Słowa te znajdziemy w Ewangelii na nowe święto w roku C.

2. Teksty mszy świętej

2.1. Formularz mszalny

Święto Jezusa Chrystusa, Najwyższego i Wiecznego Kapłana posiada własne teksty liturgiczne, wśród których znajdujemy przede wszystkim formularz mszalny i specjalne czytania biblijne. Formularz mszalny odbiega nieco od znanego nam do tej pory podobnego formularza wotywnego w najnowszym mszale. Okazuje się też, że nowy formularz jest starszy niż wotywna msza z używanego obecnie mszału, a pochodzi z łacińskich tekstów obchodzonego od kilkudziesięciu lat święta o tym tytule w Kościele języka hiszpańskiego.

Do formularza wotywnego nawiązał w swoim liście przewodnim prefekt Kongregacji Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów: „Obecność w Mszale rzymskim pośród mszy wotywnych mszy ku czci Jezusa Chrystusa, Najwyższego i Wiecznego Kapłana bierze swój początek z encykliki kapłańskiej papieża Piusa XI *Ad Catholici Sacerdotii* (20 grudnia 1935), która od tamtej pory dała wzrost ważnemu ruchowi duchowości i uświęcania wśród duchowieństwa katolickiego, czego liczne owoce zostały podkreślone w dekrete *Presbyterorum Ordinis* Soboru Watykańskiego II¹².

Ze względu na historyczne podłoże wprowadzanego święta w analizie jego formularza odwołamy się do formularzy historycznych. Zaznaczymy,

¹¹ Por. dekret papieski z 24 stycznia 1967 roku, który cytuje samo zgromadzenie w publikacji Oblatas de Cristo Sacerdote, *Calendario litúrgico 40 Aniersario de la Aprobación Pontificia*, Madrid 2007.

¹² Zob. *Lettera della Congregazione*, art. cyt., s. 335–336 (tłum. D. Ostrowski).

że nasze omówienie zawiera krótką, ale kompletną lekturę tekstów, której brakuje analizie M. Barby opublikowanej w „Notitiae”¹³.

W omówieniu eucharystii nowego święta sięgniemy do trzech podobnych formularzy, aby lepiej dostrzec różnice zarówno tekstowe, jak także teologiczne. Są to:

1) msza wotywna o Jezusie Chrystusie, Najwyższym i Wiecznym Kapłanie z roku 1936 (wprowadzona przez Piusa XI), którą dla wygody nazwiemy w niniejszym opracowaniu „starszą mszą wotywną”¹⁴;

2) msza wotywna, która ma dwa różne tytuły, w zależności od edycji mszału: w pierwszych dwóch edycjach mszału posoborowego (1970 i 1975) nosi on tytuł *De SS.ma Eucharistia* (B)¹⁵, a w trzeciej edycji mszału z roku 2002 i 2008 tytuł *De Domino nostro Iesu Christo Summo et Aeterno Sacerdote*¹⁶. Dla naszej wygody ten formularz w niniejszym opracowaniu nazwiemy „nowszą mszą wotywną”.

3) nowa msza świąteczna (nosi ona datę 2012 dla wersji łacińskiej i 2013 dla wersji polskiej).

2.1.1. Antyfona na wejście

Antyfona na wejście w nowym formularzu różni się od mszy wotywniej. Msza wotywna zarówno nowsza (1970, 1975 i 2002), jak i starsza

¹³ M. Barba ograniczył się jedynie do synoptycznego zaprezentowania tekstów – por. M. Barba, *Leucologia della festa di Nostro Signore Gesù Cristo Sommo ed Eterno Sacerdote*, art. cyt., s. 383–405.

¹⁴ *Missale Romanum ex decreto SS. Concilii Tridentini restitutum Summorum Pontificum cura recognitum. Editio typica 1962*, a cura di M. Sodi, A. Toniolo, Città del Vaticano 2007, 6007–6019 (Monumenta Liturgica Piana, 1).

¹⁵ Zob. *Missale Romanum ex decreto Sacrosancti Oecumenici Concilii Vaticani II instauratum auctoritate Pauli PP. VI promulgatum, Editio typica*, Città del Vaticano 1970, s. 834–835; *Missale Romanum ex decreto Sacrosancti Oecumenici Concilii Vaticani II instauratum auctoritate Pauli PP. VI promulgatum. Editio typica altera*, Città del Vaticano 1975, s. 858–859.

¹⁶ *Missale Romanum ex decreto Sacrosancti Oecumenici Concilii Vaticani II instauratum auctoritate Pauli PP. VI promulgatum Ioannis Pauli PP. cura recognitum. Editio typica tertia. Reimpressio emendata*, Città del Vaticano 2008, s. 1160.

z (1936), czerpie ze Starego Testamentu, cytując Psalm 110, i podkreśla głównie realizację przez Chrystusa kapłaństwa Melchizedeka, ukazuje Chrystusa jako Arcykapłana wyjątkowego: „tyś jest kapłanem na wieki na wzór Melchizedeka” (Ps 110).

W celebracji nowego święta chrystologicznego antyfona jest „nowotestamentalna”, cytuje List do Hebrajczyków, a oprócz podkreślenia wiecznego kapłaństwa Chrystusa, wprowadza ideę nowego Przymierza: „Chrystus, Pośrednik nowego Przymierza, które trwa na wieki, ma Kapłaństwo nieprzemijające” (por. Hbr 7, 24; 9, 15).

Wyrażenie „Pośrednik nowego Przymierza” otwiera nowy kontekst: to wierzący są „stroną” nowego Przymierza poprzez pośrednictwo Boga-Człowieka. Antyfona zatem nadaje kapłaństwu Chrystusa rys nowości względem starego kapłaństwa, które okazuje się być tylko obrazem rzeczy przyszłych.

2.1.2. Kolekta

W kolekcie, jak wiemy, „wyraża się charakter celebracji”¹⁷, dlatego tej właśnie oracji poświęćmy więcej uwagi.

Kolekta nowego święta wygląda na pozór bardzo podobnie do kolekty mszy wotywniej, ale w rzeczywistości podobieństwo dotyczy tylko wstępnej części oracji.

W każdej kolekcie po inwokacji (np. „Boże”) następuje tzw. „rozszerzenie inwokacji” (włoskie *ampliamento*)¹⁸, które ma charakter anamnetyczny (opisuje dzieło Boże). Rozszerzenie inwokacji służy za narracyjne oparcie dla tzw. „petycji” czyli głównej prośby oracji, która zostanie wypowiedziana zaraz potem (np. „spraw, aby...”).

Dla naszej wygody inwokację i rozszerzenie inwokacji nazwijmy tutaj po prostu „wstępem kolekty”. Ten wstęp w przypadku omawianej oracji jest prawie identyczny w kolektach wszystkich trzech porównywanych formularzach, przy czym przesłane przez kongregację teksty nowego

¹⁷ *Ogólne wprowadzenie do Mszału rzymskiego*, 54.

¹⁸ Na temat terminologii dotyczącej budowy kolekty zob. J. G. Leachman, *History of Collect Studies*, [w:] *Appreciating the Collect. An Irenic Methodology*, ed. by J. G. Leachman, D. McCarthy, Farnborough (Hampshire) 2008, s. 13.

święta wprowadzają zmianę w ortografii, „Najwyższy i Wieczny” pisane jest wielką literą (z pewnością wiąże się to z bardziej szczególnym odniesieniem się do treści święta):

„Deus, qui ad maiestatis tuæ glóriam et géneris humáni salútem, Unigénitum tuum Summum atque Ætérnum constituísti Sacerdótem...”

„Boże, Ty dla chwały Twojego majestatu i dla zbawienia rodzaju ludzkiego ustanowiłeś Jednorodzonego Syna swojego Najwyższym i Wiecznym Kapłanem...”

Przyglądnijmy się bliżej rozszerzeniu inwokacji. Jakie jest znaczenie tej anamnetycznej części kolekty? Po pierwsze przypomina ona fundamentalne założenie, że to z inicjatywy Boga Chrystus stał się Najwyższym i Wiecznym Kapłanem. Jego kapłaństwo ma dwa konkretne cele: chwała Bożego majestatu oraz odkupienie i zbawienie ludzi. Kapłaństwo Chrystusa w tym tekście nie jest funkcją dla funkcji, jest charyzmatem skierowanym ku dobru innych, nie samego Kapłana. Jak objawia się chwała Boga w kapłaństwie Chrystusa? Bez wchodzenia w teologiczną dywagację przypomnijmy słowa samego Jezusa z Wieczernika: „Ja Ciebie otoczyłem chwałą na ziemi przez to, że wypełniłem dzieło, które Mi dałeś do wykonania” (J 17, 4) lub słowa: „Na widok tego, co się działo, setnik oddał chwałę Bogu i mówił: Istotnie, człowiek ten był sprawiedliwy” (Łk 23, 47). Co do zbawienia rodzaju ludzkiego jako celu kapłaństwa Chrystusa, przypomnijmy choćby słowa jednej z prefacji wielkanocnych „dopełnił On ofiary Starego Przymierza i oddając się za nasze zbawienie, sam stał się Kapłanem, Ołtarzem i Barankiem ofiarnym”.

Kolejnym elementem każdej kolekty jest tzw. petycja czyli główna prośba kolekty, która opiera się na rozszerzeniu inwokacji. Właśnie w tym punkcie stajemy na rozdrożu, gdzie kolekty wszystkich trzech podobnych formularzy rozchodzą się w trzech kierunkach.

Przyjrzyjmy się najpierw dwóm petycjom, zawartym w kolektach mszy wotywnych. Starsza z nich z roku 1936 brzmi następująco:

„praesta; ut, quos ministros et mysteriorum suorum dispensatores elegit, in accepto ministerio adimplendo fideles inveniantur”¹⁹.

¹⁹ Por. *Missale Romanum ex decreto SS. Concilii Tridentini...*, dz. cyt., 6009.

„spraw, aby ci, których On wybrał jako sługi i szafarzy swoich tajemnic, wiernie wykonywali powierzony im urząd”²⁰.

Tymczasem główna prośba nowszej kolekty wotywniej z 1975 roku brzmi następująco:

„spraw, aby lud, który On nabył dla Ciebie Krwią swoją, z uczestnictwa w ofierze eucharystycznej czerpał moc płynącą z Jego Krzyża i Zmartwychwstania”²¹.

Widać wyraźnie, jak nowsza msza wotywna przesuwając akcent z kapłaństwa urzędowego ministrów wyświęconych („szafarze tajemnic”) na cały lud Boży i jego uczestnictwo w ofierze Chrystusa. Jest to zmiana teologiczna i eklezjologiczna, charakterystyczna dla nowej eklezjologii ludu Bożego podkreślonej przez nauczanie Soboru Watykańskiego II.

Przejdźmy do głównej prośby kolekty na nowe święto:

„præsta; ut, Spiritu Sancto largiente, quos ministros et mysteriorum suorum dispensatores elegit, in accepto ministerio adimplendo fideles inveniãntur”.

„spraw, aby dzięki łasce Ducha Świętego ci, których On wybrał jako sługi i szafarzy swoich tajemnic, okazali się wierni w wykonywaniu przyjętego urzędu posługiwania”.

Petycja ta bardzo przypomina kolektę starszej mszy wotywniej, pojawiają się jednak nowe, ważne elementy: nawiązanie do działania Ducha Świętego („dzięki łasce Ducha Świętego”) oraz dokładniejsze tłumaczenie „accepto” i użycie nowej terminologii odnośnie kapłaństwa urzędowego („przyjęty urząd posługiwania”, a nie – jak w starszej mszy wotywniej – „powierzony im urząd”).

Włączenie w nową kolektę działania Ducha Świętego jest wprowadzeniem nowego dynamizmu do starego tekstu z 1936 roku, niejako posoborowym odświeżonym spojrzeniem na wiekowy skarbiec Kościoła. Kościół dzisiaj, prosząc o konkretny dar wierności dla kapłanów, jasno zdaje sobie sprawę, że wierność jest owocem Ducha Świętego dynamicznie działającego w kapłanach. Kapłani nie mogą zatrzymać się na „byciu szafarzami tajemnic”, w jakimś uproszczonym odwołaniu do czystego,

²⁰ Por. *Mszal rzymski łacińsko-polski*, Paryż 1968, s. [83].

²¹ Por. *Mszal rzymski dla diecezji polskich*, Poznań 1986, s. 183”.

statycznego faktu święceń, który miał miejsce w ich przeszłości. Powinni wciąż na nowo okazywać się temu faktowi wierni.

Nowa wersja zwraca też w języku polskim uwagę na znaczenie „accipere”, które oznacza przyjmować, w domyśle: przyjmować w wolności. Kapłani przyjmują dar święceń, nie jest im on tylko „powierzany”. Idea wolnego i dobrowolnego przyjęcia kapłaństwa przez wyświęcanych na prezbiterów harmonijnie łączy się także z ideą wierności temu urzędowi posługiwania zgodnie z logiką: „sam przyjąłeś – wytrwaj”.

Termin „urząd posługiwania” jest polskim tłumaczeniem łacińskiego „ministerium”, pierwotnie tłumaczono w polskiej mszy wotywniej przed soborem jako „urząd”. Nowe wyrażenie wydaje się zbyt długie, ale za jego użyciem stoi istotna racja. Chodzi o ten sam łaciński termin „ministerium”, który w polskim Pontyfikale w obrzędzie święceń tak właśnie jest tłumaczony: „urząd posługiwania”²². Wyrażenie „urząd posługiwania” swego czasu stało w centrum debaty na temat właściwego przetłumaczenia słowa „ministerium” w modlitwie święceń prezbiteratu. Naprzeciw siebie stały dwa terminy: „posługa” (jako wierniejsze dosłownemu znaczeniu „ministerium”) i „urząd” (wyrażenie bardziej tradycyjne). Ostatecznie w debacie nad Pontyfikalem osiągnięto konsensus przyjmując wyrażenie „urząd posługiwania”. To właśnie wyrażenie znalazło się w polskim tekście kolekty nowego święta, aby jeszcze mocniej i dokładniej powiązać obie księgi liturgiczne²³.

Kościół więc modli się, aby ci, których Bóg wybrał na sługi i szafarzy tajemnic, okazali się wierni w wykonywaniu swojej posługi dzięki łasce Ducha Świętego. Modlitwa o dynamiczną wierność tych, którzy w wolności przyjęli w Kościele posługę kapłańską, jest uzupełnieniem statycznej

²² *Obrzędy święceń biskupa, prezbiterów i diakonów*, Katowice 1999, 109.

²³ Uważny obserwator dostrzeże jeszcze inną, niestety pozorną paralelę: w polskim tekście modlitwy święceń znajduje się znajome z omawianej kolekty wyrażenie „dzięki łasce Ducha Świętego”. Wydaje się to bezpośrednio wiązać dwa teksty i dwie księgi, ale pamiętajmy, że w łacińskim pontyfikale nie ma dosłownie zwrotu „Spiritu Sancto largiente”, a jest „Sancti Spiritus gratia”, co zostało jedynie tak samo przetłumaczone na język polski. Dlatego paralela jest pozorna i nie do końca byłaby zgodna z prawidłami analizy tekstu źródłowego.

wizji starszej kolekty wotywniej, a jednocześnie zrównoważeniem dość ogólnej wizji nowszej kolekty wotywniej. „Odświeżenie” kolekty starego mszału jest przykładem tzw. „hermeneutyki ciągłości” w interpretacji tradycji liturgicznej, aby użyć terminologii Benedykta XVI z jego słynnego przemówienia do kurii rzymskiej o poprawnej interpretacji II Soboru Watykańskiego²⁴. W tym kluczu nowe święto już na pierwszy rzut oka jak gdyby stara się przypomnieć, że idea urzędowego kapłaństwa się nie zdezaktualizowała, ale jest żywa i współgzystuje z teologią ludu Bożego w jej odnowionej po soborze formie.

2.1.3. Modlitwa nad darami

Modlitwa nad darami w formularzu nowego święta jest w języku łacińskim identyczna ze starszą wotywą (oprócz konkluzji „który żyje i króluje”, która w nowej mszy jest zawsze krótsza). Jednak w polskich tekstach na nowe święto dysponujemy jej nowym przekładem, lepiej dostosowanym do zasad polskiej fonetyki²⁵, a także lepiej oddającym sens łaciny:

„Hæc múnera, Dómine, mediátor noster Jesus Christus Tibi reddat accépta: et nos, una secum, hóstias tibi gratas exhíbeat: Qui vivit”.

„Panie Boże, niech nasz Pośrednik, Jezus Chrystus, uczyni te dary miłymi Tobie; i wraz z Sobą przedstawi nas jako wdzięczną ofiarę. Który żyje i króluje”.

Starsza wersja miała: „niech nas zjednoczy ze sobą i przedstawi”, jednak tekst łaciński nie mówi o „zjednoczeniu ze sobą”, tylko o „przedstawieniu wraz z sobą” (oczywiście idea zjednoczenia jest obecna w domyśle, o czym piszemy dalej).

Oracja ta mocniej niż kolekta podkreśla powszechne kapłaństwo wierzących, silniej ukazuje jedność ludu Bożego, używając zaimka „my” dla kapłanów i wiernych, którzy zjednoczeni odwołują się do jedyne go Pośrednika – Chrystusa. W wyrażeniu „przedstawi nas z sobą” podkreślony się staje osobisty charakter ofiary wierzących. Bycie „wdzięczną Bogu ofiarą” poprzez najmiłszą ofiarę Jedyne go Kapłana staje się celem

²⁴ Por. „L'Osservatore Romano” wydanie polskie 27 (2006) nr 2 (280), s. 17–18.

²⁵ Por. D. Ostrowski, *Święto Jezusa Chrystusa, Najwyższego i wiecznego Kapłana: tekst polski i komentarz do przekładu*, „Anamnesis” 19 (2013) nr 4 (75), s. 53–69.

sprawowanej tajemnicy, ale wyznacza także wierzącym perspektywę osobistej świętości.

Dodajmy, że nowsza msza wotywna z aktualnego mszału prezentuje zupełnie inną orację, skupiając się na „godnym uczestnictwie w świętych obrzędach”, w których dokonuje się dzieło naszego odkupienia. Wydaje się, że cel nowszej wotywy ma charakter bardziej duszpasterski niż jedynie duchowy.

Nowe święto, wracając do starszej oracji, nie koncentruje się tylko na godnym uczestnictwie, ale przeprowadza je niejako na wyższy poziom duchowy, na mistyczne zjednoczenie wierzących i Chrystusa, którzy razem stają się miłą ofiarą przed obliczem Boga.

2.1.4. Prefacja

Podczas gdy starsza msza wotywna przewidywała prefację *De Sancta Cruce* w połączeniu z omawianym formularzem, to w nowszej mszy wotywniej są przewidziane prefacje o Najświętszej Eucharystii²⁶. Nowsza wotywa od początku znajdowała się w zestawie mszy o Najświętszej Eucharystii, a jej dwie prefacje wskazywały wyraźnie, iż głównym obszarem kapłańskiej funkcji Chrystusa i Kościoła jest Eucharystia, z której to wierni mogą czerpać łaski dla swojej codzienności.

Tymczasem liturgia nowego święta używa zupełnie innej prefacji. Ukazuje ona bardziej istotę samego kapłaństwa: zarówno nowego kapłaństwa chrześcijan, jak i kapłaństwa urzędowego i związanych z nim zadań kapłanów (wobec ludu Bożego oraz wobec siebie samych). Jest to prefacja na mszę krzyżma, którą specjalnie wybrano dla tego formularza, nadając w łacinie nieco odmienny tytuł *Kapłaństwo Chrystusa i Kościoła (De sacerdotio Christi et Ecclesiae)*²⁷.

Jak wiemy, każda prefacja składa się z pewnych klasycznych modułów: dialog wstępny („Pan z wami...”), protokół wstępny („Zaprawdę godne to

²⁶ Zob. synoptyczny zestaw tekstów prefacji w: M. Barba, *Leucologia della festa di Nostro Signore Gesù Cristo Sommo ed Eterno Sacerdote*, art. cyt., s. 392–393.

²⁷ Na temat rozbieżności tytułów prefacji na nowe święto zob. D. Ostrowski, *Prace nad polskim tekstem na święto Jezusa Chrystusa, Najwyższego i Wiecznego Kapłana*, „Anamnesis” 19 (2013) nr 4 (75), s. 48–52.

i sprawiedliwe...”), wymienny embolizm (narracja o wybranej tajemnicy zbawienia) i protokół końcowy („Dłatego z aniołami...”). Skupimy się na embolizmie, który w naszej prefacji jest narracją o tajemnicy kapłaństwa.²⁸

W pierwszej części embolizmu widoczne jest zarówno odwołanie się do Chrystusa jako nowego i wiecznego Kapłana namaszczonego przez Ducha Świętego, jak i prawda o udzieleniu tegoż kapłaństwa Kościołowi. W drugiej części embolizmu mowa jest o „królewskim kapłaństwie” ludu Bożego, ale na plan pierwszy wychodzi dar kapłaństwa służebnego, którym obdarzeni są „wybrani”, aby w Jego imieniu odnawiali Jego ofiarę i przygotowywali ucztę paschalną, otaczali miłością lud Boży i karmili go słowem i umacniali sakramentami. Ważnym rysem trzeciej części embolizmu prefacji są końcowe słowa, które mobilizują kapłanów do poświęcania swojego życia dla Boga i zbawienia braci w wierze oraz do upodabniania się do Chrystusa poprzez składanie świadectwa wiary i miłości.

Nowa prefacja w tym zestawie formularza rozszerza tematykę liturgii zarówno poza sam krzyż i jego ofiarny charakter (jak było w starszej mszy wotywniej), jak i poza Eucharystię (por. nowsza msza wotywna) i ukazuje jeszcze szersze spektrum tajemnicy kapłaństwa.

2.1.5. Antyfona na komunię

Antyfona na komunię na nowe święto zaczerpnięta została z końcowych wersów Ewangelii wg św. Mateusza: „Oto Ja jestem z wami przez wszystkie dni, aż do skończenia świata” (Mt 28, 20b).

W kontekście biblijnym zapewnienie, jakie dał apostołom Jezus wstępujący do nieba, ma w założeniu przede wszystkim dodać im odwagi w wypełnianiu powierzonego posługiwania. Jednak w kontekście nowego święta możemy widzieć tutaj także pewne specjalne przesłanie: „jestem z wami w kapłanach”. Wiemy skądinąd, że Chrystus jest obecny w swoim Kościele nie tylko w słowie czy sakramentach, ale także w osobie odprawiającego *in persona Christi* (por. konst. *Sacrosanctum Concilium*, 7).

²⁸ Na temat budowy prefacji zob. A. M. Triacca, *La strutturazione eucologica dei Prefazi. Contributo metodologico per una loro retta esegesi*, „Ephemerides Liturgicae” 86 (1972), s. 233–279.

2.1.6. Modlitwa po komunii

Modlitwa po komunii (oracja ta jest używana przez Kościół także w 13 niedzielę zwykłą) w kontekście święta Chrystusa Kapłana teologicznie podkreśla kapłaństwo powszechne wierzących: „niech święta Hostia, którąśmy ofiarowali i przyjęli, odnowi nasze życie”.

Mocno podkreślony jest w tej oracji motyw własnego uświęcania, odnowy życia celem przynoszenia trwałych owoców: „abyśmy nieustannie zjednoczeni z Tobą w miłości, przynosili owoce trwające na wieki”.

Modlitwa ta odnosi się przede wszystkim do wspólnoty wiernych, którzy na chrzcie zostali obdarzeni godnością kapłańską, królewską i prorocką. Jednocześnie jednak w świetle przesłania całego święta jest ona szczególnie wyprasaniem świętości i wierności w posłudze przede wszystkim dla szafarzy. To najpierw dla duchownych komunია ma być umocnieniem w miłości do Chrystusa i do drugiego człowieka. Będzie on „przynosił owoce trwające na wieki” przez wierną służbę uświęcania ludu Bożego.

2.2. Próba teologicznej lektury czytań mszalnych

Przechodząc do omówienia czytań mszalnych, przypomnijmy od razu, że lektura słowa Bożego nie jest oderwana od eucharystii. Słowo Boże przeznaczone na nowe święto nie jest tylko ukazywaniem jakichś treści, jego rola nie kończy się na funkcji dydaktycznej. Liturgia słowa jest bowiem przede wszystkim dla zgromadzonej wspólnoty uobecnieniem samego Chrystusa Arcykapłana i Jego „wydarzenia”²⁹, którym jest przeprowadzenie ludu od niewoli grzechu do uświęcenia w prawdzie; słowo Boga jest także źródłem mocy dla pasterzy, którzy w Jego imieniu działają w świecie. W tym znaczeniu formularz mszalny i czytania biblijne są składnikami jednego wydarzenia (dlatego też obserwacje podsumowujące

²⁹ „Sprawowanie liturgii [...], które opiera się na słowie Bożym i jest nim przeniknięte, staje się nowym wydarzeniem ubogacającym to samo słowo nową interpretacją i skutecznością. Tak Kościół w liturgii zachowuje wiernie ten sposób odczytywania i wyjaśniania Pisma Świętego, jaki zastosował sam Chrystus, który wzywał do badania całego Pisma Świętego od „dzisiaj” swego wydarzenia” (*Ogólne wprowadzenie do lekcjonarza mszalnego*, 3).

lekturę formularza i czytań umieścimy na końcu omówienia całego bloku tekstów mszalnych).

Zestaw czytań jest raczej niezwykły, a decydują o tym co najmniej dwa czynniki. Po pierwsze interesujący jest fakt, że cała liturgia słowa jest skomponowana w układzie cyklu trzyletniego, co jest raczej niezwykłe przy celebracji nie mającej rangi uroczystości. Wynika to prawdopodobnie z faktu, że zgromadzenie sługi Bożego bpa José Marii Garcíi Lahiguery, które opracowywało teksty święta, od początku traktowało je jako patronalne i w posoborowej reformie kalendarza liturgicznego obchodziło je w randze uroczystości, co w 1991 roku potwierdzone zostało dla kolejnego zgromadzenia – Bractwa Chrystusa Kapłana w Australii.

Po drugie ewenementem jest możliwość wyboru pomiędzy dwoma czytaniem przed Ewangelią w każdym z cykli (A, B, C), co również wskazuje na intencję Kościoła, aby udostępnić wiernym jak największe bogactwo perykop związanych z kapłaństwem Chrystusa. Widać wyraźny podział na czytania ze Starego Testamentu (odpowiednio: Księga Rodzaju i dwa razy Księga Izajasza) oraz pozostawione do wyboru czytania z Nowego Testamentu (wszystkie trzy z Listu do Hebrajczyków). W załączniku z łacińskimi czytaniem mszalnymi w korespondencji z kongregacją układ czytań nie pozostawia wątpliwości: drugie czytanie umieszczone jest po psalmie, co wskazuje na ich pochodzenie z wersji na uroczystość. Oczywiście, gdy mowa o święcie, to czytanie przed Ewangelią jest tylko jedno, ale pozostawiono wybór, którego przewodniczący liturgii może dokonać.

W tej części naszego opracowania podejmiemy się pierwszej polskiej próby teologicznej lektury czytań mszalnych na nowe święto. Takiej lektury dokonali już autorzy analitycznego opracowania włoskiego opublikowanego w biuletynie „Notitiae”³⁰, nasza lektura będzie prostsza, prowadząc niezależnie do podobnych rezultatów, podejmując się także krótkiej aktualizacji.

³⁰ „Notitiae” 49 (2012) nr 7–8 (551–552), s. 406–448.

2.2.1. Czytania na rok A: posłuszeństwo i gotowość pasterzy

Główną myślą, która przewija się przez wszystkie czytania roku A, jest idea gotowości i posłuszeństwa Bogu, które są podstawą prawdziwego ofiarowania.³¹

W czytaniu z Księgi Rodzaju (22, 9–18: *Ofiara Abrahama*) ofiarowanie Izaaka stanowi zapowiedź doskonałej ofiary Jezusa Chrystusa. W heroicznym czynie Abrahama możemy dostrzec obraz bezgranicznej miłości Boga, który ofiaruje swojego Syna za zbawienie świata. Posłuszeństwo Abrahama staje się także inspiracją i obrazem osobistego poświęcenia dla kapłanów Kościoła.

Alternatywne czytanie z Listu do Hebrajczyków (10, 4–10: *Chrystus przychodzi pełnić wolę Ojca*) podkreśla, że istotą doskonałej ofiary składanej Bogu nie są całopalenia czy inne dary, które pochodzą z zewnątrz człowieka, lecz to, co jest w jego wnętrzu. Chrystus podczas całego swojego życia podkreślał, że Jego zadaniem jest wypełnienie woli Ojca. Jest to zarazem najdoskonalsza ofiara, jaką człowiek może złożyć Bogu. Jej najpełniejszym wyrazem była ofiara z życia, którą Chrystus złożył na krzyżu, a w której kapłani mają Go naśladować.

W psalmie responsoryjnym (Ps 40 [39]: *Przychodzę, Boże, pełnić Twoją wolę*) pojawia się myśl, że najdoskonalszą ofiarą, którą może człowiek złożyć Bogu jest posłuszeństwo Jego woli. Poddanie Bogu swojego wnętrza nie czyni szkody człowiekowi, ale właśnie prowadzi do radości i uwielbienia Boga w każdym momencie życia.

W Ewangelii (Mt 26, 36–42: *Smutna jest dusza moja aż do śmierci*) jesteśmy świadkami modlitwy Jezusa w Ogrójcu. To wyjątkowa perykopa biblijna, która po raz pierwszy pojawia się w lekcjonarzu mszalnym poza celebracją męki Pańskiej. Modlitwa Jezusa w ogrodzie Getsemani jest poruszającym obrazem duchowej walki Arcykapłana Nowego Przymierza o wierność woli Ojca, a jednocześnie obrazem słabości Jego przyjaciół, apostołów, wybranych. Sen zmęczonych apostołów i wołanie Chrystusa: „czuwajcie” jest wymownym obrazem walki, którą służy

³¹ Por. oficjalną analizę kongregacji w: R. De Zan, „*Si compia la tua volontà*”. *Commento alle letture della festa di Nostro Signore Gesù Cristo Sommo ed Eterno Sacerdote (anno A)*, „Notitiae” 49 (2012) nr 7–8 (551–552), s. 406–425.

Nowego Przymierza, kapłani, mają podjąć, aby skutecznie reprezentować Chrystusa w misji pośród wiernych sobie powierzonych.

2.2.2. Czytania na rok B: Nowe Przymierze – nowa relacja z Bogiem

Czytania roku B podkreślają przede wszystkim ideę Nowego Przymierza, które prowadzi do nowej relacji z Bogiem³².

Pierwsze do wyboru czytanie z Księgi Proroka Jeremiasza (31, 31–34: *Moje prawo wypiszę na ich sercach*) jest zapowiedzią Nowego Przymierza, które – pomimo niewierności narodu wybranego – Bóg chce zawrzeć ze swoim ludem. Będzie ono doskonalsze niż pierwsze, gdyż nie będzie opierało się już na zachowywaniu Prawa, lecz na prawdziwym poznaniu Boga i Jego woli. Prawo, które w Starym Przymierzu wypisane było na kamiennych tablicach, teraz zostanie umieszczone w sercach ludzkich, w głębi ich jestestwa, zaś jego zachowywanie polegać będzie na osobistym poznaniu Boga. Kapłanem Nowego Przymierza, tym, który będzie je zawierał, stanie się Jezus Chrystus, w którym nastąpi przebaczenie występków ludzi, czyli odkupienie. Dla wyświęconych szafarzy tekst ten jest inspiracją do trwania w osobistej relacji z Bogiem, opartej nie na przepisach, ale na osobistej więzi serca, którą dopiero będą mogli przekazywać wiernym, nie tylko nauczając ich o Bogu, ale ukazując im Go.

Alternatywne czytanie z Listu do Hebrajczyków (Hbr 10, 11–18: *Udoskonalili na wieki tych, którzy są uświęceni*) podkreśla, że jedyną ofiarą, której mocą mogły zostać zgładzone ludzkie grzechy, jest doskonała ofiara Jezusa Chrystusa. Dzięki niej także każdy wierzący włączony przez chrzest w Jego śmierć i zmartwychwstanie otrzymuje uświęcenie, co znaczy, że może zbliżyć się do Boga. Dzieje się to przez posługę ofiarniczą kapłanów, którzy jednakże nie dokonują nowej ofiary, ale uobecniają jedyną ofiarę Jedynego Arcykapłana. To ona sprawia, że prawo Boże, którego mają przestrzegać wierzący w Chrystusa, może być wypisane we wnętrzu człowieka.

³² Por. oficjalną analizę kongregacji w: F. Manza, „*Tu es Sacerdos in Aeternum*”. *Commento alle letture della festa di Nostro Signore Gesù Cristo Sommo ed Eterno Sacerdote (anno B)*, „*Notitiae*” 49 (2012) nr 7–8 (551–552), s. 426–436.

Psalm responsoryjny (Ps 110 [109]: *Jesteś kapłanem tak jak Melchizedek*) ukazuje Mesjasza, który dopełnia dzieła Odkupienia, poddając wszystkich wrogów pod swoje stopy. Jest to dla słuchaczy przypomnieniem, że Bóg nie pozostawia Kościoła we władaniu szatana, ale że Arcykapłan Nowego Przymierza jest też Królem wszechświata.

Ewangelia (Mk 14, 22–25: *To jest Ciało moje. To jest Krew moja*) wyjaśnia mechanizm Nowego Przymierza, o którym jest mowa w pierwszym czytaniu. Podobnie jak zawarcie Pierwszego Przymierza zostało potwierdzone poprzez pokropienie ludu krwią zwierząt złożonych w ofierze, podobnie zawarcie Nowego Przymierza zostaje potwierdzone przelaniem krwi Jezusa na krzyżu. Ale nie tylko przelaniem, lecz „wylaniem na”, zroszeniem serc i ust wiernych, jak wyjaśnia tę tajemnicę św. Jan Chryzostom w III Katechezie chrzcielnej: „obecnie prędkiej ucieka nieprzyjaciel, gdy ujrzy już nie odrzwia skropione krwią, która była tylko obrazem, lecz rozjaśnione krwią prawdy usta wiernych – odrzwia świątyni poświęconej Chrystusowi”³³. Duchowe skropienie krwią przymierza dokonuje się w komunii eucharystycznej, do której wiernych zapraszają kapłani *in persona Christi*: „bierzcie z tego wszyscy”.

2.2.3. Czytania na rok C: osobista świętość znakiem dla świata

Czytania przeznaczone na rok C koncentrują się wokół idei świętości, do której są wezwani kapłani działający w imieniu Chrystusa³⁴. W Nim, jedynym „Posłanym”, każdy kapłan (i każdy wierzący) staje się posłanym, aby pomagać braciom i siostram w uświęcaniu się. To umożliwi realizację prośby zawartej w modlitwie arcykapłańskiej Chrystusa z ostatniej wieczerzy: „Oby się tak zespolili w jedno, aby świat poznał, że Ty Mnie posłałeś i że Ty ich umiłowalesz, tak jak Mnie umiłowalesz”.

Pierwsze czytanie do wyboru (Iz 6, 1–4. 8: *Święty, Święty, Święty jest Pan Zastępów*) przedstawia ideę świętości Boga. Jest ona z natury niedostępna

³³ Zob. św. Jan Chryzostom, *Katecheza chrzcielna* (3, 13–19: *Moc krwi Chrystusowej*), [w:] *Liturgia Godzin*, t. 2, Pallottinum 1984, s. 366.

³⁴ Por. oficjalną analizę kongregacji w: A. Pitta, „*Gesù Cristo, Sommo Sacerdote Misericordioso e Fedele*”. *Commento alle letture della festa di Nostro Signore Gesù Cristo Sommo ed Eterno Sacerdote (anno C)*, „*Notitiae*” 49 (2012) nr 7–8 (551–552), s. 437–448.

żadnemu człowiekowi, co powoduje powstanie przepaści między Bogiem i ludźmi. Jednakże to sam Święty pragnie włączyć człowieka w swoje życie, w swoją świętość. W tym celu potrzebuje „posłańca”, kogoś, kto w Jego imieniu stanie się bliski człowiekowi. Jezus Chrystus, Arcykapłan – Pontifex (dosł. „budowniczy mostów”), realizuje prorocstwo Izajasza, jest Tym, który zbliży Boga ludziom, a ludzi do Boga. Przejmujące słowa „oto ja, poslij mnie” brzmią szczególnie w sercach powołanych do kapłaństwa służebnego, który w Duchu Świętym znajdują odwagę do podjęcia się misji zbliżania ludzi do Boga, a jednocześnie sami korzystają z jedynego pośrednictwa Chrystusa w spotkaniu pomiędzy świętym Bogiem a grzesznym człowiekiem.

Alternatywne czytanie z Listu do Hebrajczyków (2, 10–18: *Tak Ten, który uświęca, jak ci, którzy mają być uświęceni, od Jednego wszyscy pochodzą*) ukazuje Chrystusa jako Tego, który nazywa braćmi tych, których wybawia. Dzieło odkupienia musiało dokonać się przez Boga-Człowieka, który nie jest kimś z zewnątrz, oddzielnym od ludu, lecz utożsamia się z tymi, do których został posłany. Jest to wyraźna wskazówka i dla współczesnych kapłanów, z ludu wziętych i dla ludu ustanowionych, aby w swoim przeżywaniu jedności z Bogiem nie zapomnieli, że Bóg ten zjednoczył się ze swoim ludem.

Psalm responsoryjny (Ps 23 [22]: *Pan mym pasterzem, nie brak mi niczego*) ukazuje Boga jako Pasterza, który troszczy się o swoje owce. Jest to przypomnienie o pasterskim powołaniu kapłanów. Dobrym pasterzem, czułym na potrzeby swoich owiec, powinien być każdy powołany do świętej misji kapłańskiej. Dlatego słowami tego psalmu wierni nie tylko wysławiają Boga, który jest najdoskonalszym pasterzem, lecz modlą się za tych, którzy ten obraz Boga mają odzwierciedlać na ziemi.

Ewangelia (J 17, 1–2. 9. 14–26: *Za nich Ja poświęcam w ofierze samego siebie, aby i oni byli uświęceni w prawdzie*) ukazuje Jezusa podczas modlitwy arcykapłańskiej w Wieczerniku. Perykopa ta jest źródłem duchowości hiszpańskiego zgromadzenia kontemplacyjnego Sióstr Oblatek Chrystusa Kapłana, które stoi u początków święta Jezusa Chrystusa, Najwyższego i Wiecznego Kapłana. To właśnie parafraza słów z modlitwy arcykapłańskiej Chrystusa z ostatniej wieczerzy jest mottem ich życia zakonnego: „Ojcze, za nimi proszę i za nich poświęcam siebie w modlitwowej ofierze,

aby byli uświęceni w prawdzie”. Wierni zatem, włączając się na mocy kapłaństwa powszechnego w ofiarę Chrystusa, podejmują tę ofiarę także w intencji powołanych, składając ją w sposób, który uważa się za jeden z najpiękniejszych i najcenniejszych: w ofierze modlitwy wstawienniczej. Doceniając ten dar i włączając się w modlitwę mniszek za kapłanów oraz powołanych do kapłaństwa, Kościół spełnia misję kapłańską samego Chrystusa. Intencją tej modlitwy jest przede wszystkim „uświęcenie w prawdzie”, a więc dar świętości kapłanów i wiernych. Świętość ta była tak niedostępna dla starotestamentalnego proroka, a przez Jezusa Chrystusa w Duchu Świętym stała się dostępna.

2.3. Obserwacje podsumowujące omówienie tekstów mszalnych

Niewykluczone, że po pierwszej lekturze tekstów mszalnych może pojawić się wrażenie, iż liturgia tego święta jak gdyby „skręca z kursu” obranego przez Kościół podczas reformy posoborowej w kwestii koncepcji Kościoła, a święto to jest nazbyt „klerykalne”, zbyt mało mówiąc o ludzie Bożym jako świętym kapłaństwie. Jednakże trzeba przypomnieć, że środowiskiem powstania święta jest właśnie modlitwa za kapłanów i powołanych do kapłaństwa podjęta przez klauzurowe mniszki hiszpańskie jako wotum ich życia.

Zauważmy także, że akcenty tekstów nie tyle są „klerykalne”, co raczej chrystocentryczne, dialogując z pokrewnymi ideami. W samym formularzu dokonuje się pewne „kołysanie” akcentów: Chrystus – kapłani – lud wierny. Gdy antyfona na wejście podkreśla rolę jedynego Pośrednika Nowego Przymierza, to kolekta koncentruje się już na kapłaństwie służebnym, a gdy modlitwa nad darami znów przenosi uwagę na Chrystusa jako jedynego Pośrednika, to prefacja ogarnia cały lud kapłański i podkreśla sens kapłaństwa „wybranych”, wreszcie gdy antyfona na komunię przenosi uwagę na Jedyne Kapłana obecnego w Kościele przez kapłanów, to modlitwa po komunii „wyrównuje” balans: liturgiczne „my” dotyczy wszystkich uczestników zgromadzenia.

Teksty biblijne ukazują, że to dzięki ofierze Chrystusa, w której kapłani mają swój szczególny udział, wierni stają się członkami jednego Ciała. Czytania dotyczą ważnych problemów Kościoła jako środowiska realizacji

kapłaństwa Chrystusa: posłuszeństwo i wierność pasterzy, przyłgnięcie sercem do Boga Nowego Przymierza oraz osobista świętość dla świadectwa przed światem. Są to zadania skierowane przede wszystkim do tych, którzy mają uobecniać miłość Boga, szafarzy wyświęconych. Jednakże nie osiągną oni tego celu bez pomocy całej wspólnoty wierzących.

3. Liturgia Godzin

Liturgia godzin nowego święta jest pogłębioną medytacją elementów składowych liturgii mszalnej. Szczególnie hymny i prośby odnoszą się do Chrystusa tytułami podkreślającymi bogactwo Jego kapłaństwa i Jego misji w takich wymiarach jak posłuszeństwo, przymierze, krwawa ofiara, wypełnienie ofiar starożytnych, wieczysta funkcja pośrednika i tego, który zanoszą za nas prośby przed Ojcem³⁵.

3.1. Godzina czytań

Hymn godziny czytań wprowadza w tematykę święta, zwracając uwagę na najwyższą godność kapłańską Chrystusa, Boga-Człowieka, i Jego funkcję pośredniczenia przed Bogiem w sprawie ludzkości. Ważnym terminem jest słowo „jedyne”, które powtarza się kilkakrotnie w tekście hymnu i uświadamia modlącemu się Kościołowi, gdzie naprawdę znajduje się istota kapłaństwa: w ukrzyżowanym Chrystusie, namaszczonego przez Ojca świętym olejem łaski.

Psalmy godziny czytań wraz z antyfonami – które są dla nich kluczem interpretacyjnym – są kontemplacją pewnych szczególnych prawd dotyczących

³⁵ M. Barba, *Leucologia della festa di Nostro Signore Gesù Cristo Sommo ed Eterno Sacerdote*, art. cyt., s. 397. Na temat autorstwa hymnów liturgii godzin z biografii José Marii Garcii Lahiguery przesłanej autorom opracowania przez Oblatki Chrystusa Kapłana dowiadujemy się, że przesłane w 1971 do kongregacji przez zgromadzenie teksty liturgii święta zostały zasadniczo zatwierdzone bez korekt, a jedynie hymny zostały zastąpione tekstami „oficjalnych hymnologów kongregacji”. Być może dalsze badania pomogą wyjaśnić tę kwestię.

Chrystusa: powszechnego zasięgu Jego dzieła, nowości Jego ofiary oraz Jego ofiarnej miłości wobec Kościoła. Psalm 2 z antyfoną „Prosiłem mojego Ojca i dał mi w dziedzictwo narody” podkreśla uniwersalny zasięg dzieła Chrystusa oraz fakt, że kapłaństwo Chrystusa jest istotnie „najwyższe”, przewyższające nieskończone kapłaństwo Starego Przymierza, które ogarniało tylko jeden naród. Psalm 40 z antyfoną „Oddajcie wasze ciała na ofiarę żywą, świętą i miłą Bogu” (Rz 12, 1, por. Rz 6, 19) podejmuje temat nowego wymiaru ofiarowania. Wyrażenie „ofiara krwawa” oznaczało ofiarę zabita, tymczasem „ofiara żywa” jest słownym paradoksem użytym przez św. Pawła do wyrażenia nowości chrześcijaństwa i jego idei współofiarowania się razem z Chrystusem, który „żyje jako Baranek zabity” (por. Ap 5, 6, por. także 3 prefacja wielkanocna: „Raz ofiarowany więcej nie umiera, lecz zawsze żyje jako Baranek zabity”). Wreszcie mejsjański Psalm 85 z antyfoną „Chrystus umiłował Kościół i wydał za niego samego siebie, aby go uświęcić” (Ef 5, 25) przedstawia obraz ofiarnej miłości Bożej w Chrystusie, który „odmienia los Jakuba” czyli nowego ludu wybranego, Kościoła. W świetle psalmodii godziny czytań na pierwszy plan wysuwa się idea jedyne kapłaństwa Chrystusa, które kontemplowane w Kościele przede wszystkim przez wyświęconych szafarzy, staje się dla nich samych inspiracją do przeżywania własnego daru.

Pierwsze czytanie godziny czytań (Hbr 4, 14–16; 5, 1–10: *Chrystus prawdziwym arcykapłanem*, łac. *Iesus, Pontifex magnus*, w języku polskim zachowano tytuł perykopy z *Biblii Tysiąclecia*) ukazuje, że Chrystus wypełnia prorockie kapłaństwo Melchizedeka, to teraz On jest „arcykapłanem wielkim”, przez którego ludzie mogą przybliżyć się do „tronu łaski”, aby „doznać miłosierdzia i znaleźć łaskę pomocy w stosownej chwili”. Głównym przesłaniem czytania jest podkreślenie istoty ofiary Chrystusa, czyli Jego całkowite posłuszeństwo zbawczej misji: „został wysłuchany dzięki swej uległości. I chociaż był Synem, nauczył się posłuszeństwa przez to, co wycierpiał”. Posłuszeństwo Chrystusa i dobrowolność Jego ofiary są medytowane przez Kościół w recytacji responsorium opartego na Flp 2, 8 i Iz 53, 7: „Uniżył samego siebie, stawszy się posłusznym aż do śmierci. Został ofiarowany, gdyż sam tego pragnął”. Idea posłuszeństwa Bogu i Jego misji stają się tematem centralnym czytania dla współczesnego człowieka, a bez wątplenia w sposób szczególny dla kapłanów Kościoła.

Drugie czytanie godziny czytań (Chrystus kapłanem i żertwą ofiarną) zaczerpnięte jest z encykliki *Mediator Dei* papieża Piusa XII. Wychodzi od stwierdzenia sensu i celu kapłaństwa Chrystusa: jest ono darem dla ludzi, nie godnością samą dla siebie. Tekst przechodzi w pouczenie na temat osobistej świętości kapłanów, wzywając ich, aby „przybierali w jakiś sposób postawę żertwy ofiarnej, by zapierali się samych siebie ze względu na przykazania Ewangelii, by z własnej woli i ochoczo podejmowali dzieło pokuty, by wszyscy z osobna brzydzili się tym, czego się dopuścili, i za to czynili ekspiację [...], [w końcu by] razem z Chrystusem ponieśli mistyczną śmierć na krzyżu”. Podsumowaniem medytacji nad przedłużaniem kapłaństwa Chrystusa w świecie stają się słowa responsorium „Żyję już nie ja, lecz żyje we mnie Chrystus...” (Ga 2, 20).

3.2. Jutrznia

Hymn jutrzni podkreśla dobrowolność ofiary Chrystusa i jej ciężar, wprowadza również kontrast między minionym starym przymierzem i jego obrzędami a nowym kapłaństwem Chrystusa, który wypełnił wyrocznie i wprowadził prawo miłości. Hymn wprowadza od początku do jutrzni temat Eucharystii, gdy mówi o „ołtarzach”, na których Chrystus składa się w ofierze.

Psalmodia jutrzni to psalmy świąteczne: Psalm 63 (*Tęsknota za Bogiem*), Kanty trzech młodzieńców z Dn 3, 57–88. 56 (*Całe stworzenie wielbi Boga*) i Psalm 149 (*Radość świętych*). Psalmi te opatrzone własnymi antyfonami podkreślają szczególne aspekty tajemnicy Chrystusa Kapłana. Psalmowi 63 towarzyszy antyfona z Kol 1, 20: „Przez krew Jego krzyża Ojciec pojednał wszystko ze sobą, i to, co na ziemi, i to, co w niebiosach”. W ten sposób wymową psalmu nie jest tylko nieokreślona tęsknota za Bogiem, ale tęsknota oczekiwania na ostateczną realizację tego, co już się dokonało przez Chrystusa. Pieśń trzech młodzieńców opatrzona antyfoną z Kol 1, 16: „Wszystko przez Chrystusa i dla Chrystusa zostało stworzone” potwierdza chrystocentryczny charakter uwielbienia, które płynie z ust całego odkupionego świata. Wreszcie Psalm 149 z antyfoną z Ef 1, 22–23 („Wszystko poddał pod Jego stopy, a Jego samego ustanowił nade wszystko Głową dla Kościoła, który jest Jego Ciałem”) prowadzi

do właściwego zrozumienia tytułu „Najwyższy Kapłan” wymawianego ze czcią w tym szczególnym dniu.

Czytanie jutrzni z Hbr 10, 5–10, nawiązując do Psalmu 40, kładzie szczególny nacisk na dobrowolność ofiary Chrystusa, który idzie pełnić wolę Bożą: „Wtedy rzekłem: Oto idę”. Aspekt dobrowolnej ofiary wysuwa się na pierwszy plan w responsorium.

Pieśń Zachariasza opatrzona jest antyfoną zaczerpniętą z J 17, 21: „Niech wszyscy stanowią jedno, Ojcze, aby świat uwierzył, że Ty Mnie posłałeś”. W świetle tej antyfony na pierwszy plan wysuwa się wizja realizacji wizji proroka: „służyć Mu będziemy bez trwogi, w pobożności i sprawiedliwości”. Jedność, o którą modli się Chrystus w Wieczerniku, a której sługami mają być kapłani, jest drogą do realizacji tego proroctwa.

Prośby jutrzni mają niezwykle charakter: zwracają się bezpośrednio do Chrystusa (zdarza się to w liturgii bardzo rzadko), a ponadto są one modlitwą wstawienniczą (co w liturgii godzin jest z kolei domeną niesporów). Trudno dociekać, dlaczego zostały one tak skonstruowane (zwróćmy uwagę na dość nieprzyjemną kolizję podmiotu modlitwy: wstęp kieruje się w dość kuriozalny sposób do Ojca, a wezwania do Chrystusa), warto będzie w przyszłości zbadać ich historię redakcji. Dość zauważyć, że ich główną myślą jest jedność i świętość Kościoła oraz kapłanów.

3.3. Modlitwa w ciągu dnia

Modlitwa przedpołudniowa zarówno poprzez antyfonę z Ef 2, 18 („Przez Chrystusa wszyscy w jednym Duchu mamy przystęp do Ojca”), jak i czytanie z Hbr 7, 26–27 podkreśla niezwykłość ofiary Boskiego Arcykapłana oddzielonego od grzeszników. Ważnym wątkiem jest jednocześnie włączenie ludzi w Jego cierpienia ku ostatecznemu zbawieniu (por. responsorium inspirowane 1 P 4, 13).

Modlitwa południowa w antyfonie psalmodii („Jesteście zbudowani na fundamencie apostołów i proroków, gdzie kamieniem węgielnym jest sam Chrystus Jezus”, por. Ef 2, 19–20), podkreśla najpierw harmonijny i stabilny charakter Kościoła hierarchicznego. Poprzez zaś czytanie (1 P 2, 4–5) i responsorium (Kol 2, 6–7) ukazuje się kluczowa i budownicza rola Chrystusa, który sprawia, że wspólnota Kościoła może stać się

duchową świętynią, nowym kapłaństwem dla składania nowych „duchowych” ofiar. Responsorium jest mocnym wezwaniem do wytrwania w Chrystusie, wskazuje szczególnie kapłanom, że nie wystarczy przyjąć dar, ale trzeba umacniać go w wierze.

Modlitwa popołudniowa w antyfonie z Ef 4, 7. 12 („Każdemu z nas została dana łaska według miary daru Chrystusowego, dla budowania Jego Ciała, którym jest Kościół”) harmonizuje z czytaniem z 1 P 2, 9–10. Nowy lud Boży jest „królewskim kapłaństwem”, ludem, którego zadaniem jest ogłaszanie dzieł Boga. Szczególnym darem, który ten lud może głosić, jest doznane miłosierdzie. W kontekście święta kapłańskiego słowa te przywodzą na myśl sakrament pojednania, znak miłosierdzia i pokoju serca, o którym mówi responsorium z Kol 3, 15: „W sercach waszych niech panuje pokój Chrystusowy”.

Teksty modlitwy w ciągu dnia w kontekście święta Chrystusa Arcykapłana są zatem szczególną inspiracją dla wyświęconych szafarzy, którzy żyją na co dzień na styku urzędu i charyzmatu, aby budowali Ciało Chrystusa, którym jest Kościół.

3.4. Nieszpory

Hymn nieszporów dotyka kwestii serdecznej relacji Syna Bożego z ludzkością, której los przejmuje go aż do podjęcia decyzji o całkowitym ogołoceniu i uniżeniu, gdy z „pałacu Ojca” wstępuje w łono kobiety. Aluzja do „ołtarzy” (znów w liczbie mnogiej jak w hymnie jutrzni) utrzymuje w napięciu wątek eucharystyczny całego oficjum.

Psalmodia ukazuje królewską godność Chrystusa, któremu zostało poddane całe stworzenie, jest też zachętą do włączenia się w dzieło Chrystusa przekazane Kościołowi. Królewskiemu Psalmowi 110 towarzyszy antyfona-cytat z tegoż psalmu: „Pan przysiągł i tego nie odwoła: Ty jesteś kapłanem na wieki na wzór Melchizedeka”. W ten sposób zatem wyróżnia się główny temat Psalmu: Chrystus jest najwyższym i wiecznym Kapłanem, przewyższającym kapłanów starotestamentowych, gdyż „nie musi On codziennie, jak dawni najwyżsi kapłani, składać ofiary najpierw za własne grzechy, a potem za grzechy ludu. Uczynił to bowiem raz na zawsze, samego siebie składając w ofierze” (jak interpretuje ten

psalm autor Hbr 7, 27). Kolejna antyfona w słowach „Bóg, będąc bogaty w miłosierdzie, razem z Chrystusem przywrócił nas do życia” (Ef 2, 4–5) wyjaśnia prorocstwo następnego Psalmu 111: „zesłał odkupienie swojemu ludowi, na wieki ustanowił swoje przymierze” (Ps 111, 9). Jest to jednocześnie odwołanie do pamiątki tego wiecznego przymierza, którym jest Eucharystia. Do niej zresztą można odnieść słowa z wersetu 5: „dał pokarm bogobojnym”. Wreszcie przebogata teologicznie pieśń z Kol 1, 11c–20, chrystologiczny hymn nieszporny, opatrzona została antyfoną „Chrystus jest obrazem Boga niewidzialnego, Pierworodnym wobec każdego stworzenia”. W tym kontekście do głosu dochodzi temat obecności transcendencji Boskiej wśród ludzi poprzez Chrystusa. On jest obrazem Boga, uobecnia Go i do Niego prowadzi swój lud, pojednawszy go przez krew swego krzyża.

Czytanie z Hbr 10, 19–23 wyraża pewność realizacji obietnic Bożych przez pośrednictwo „krwi Jezusa”, którego nazywa „kapłanem wielkim”. Bycie Jego sługami pozwala na chlubienie się nadzieją chwały Boga, co wyrażają słowa responsorium z Rz 5, 1b–2b.

Pieśni Maryi towarzyszy antyfona z modlitwy arcykapłańskiej Jezusa („Ojcze, za nimi proszę, ponieważ są Twoimi, a za nich Ja poświęcam w ofierze samego siebie, aby i oni byli uświęceni w prawdzie”, por. J 17, 9. 19). Tekst wieczornego uwielbienia Boga staje się zatem medytacją nad wielką godnością przybranych dzieci Bożych w Chrystusie, który dla nich poświęcił samego siebie. Jest także dyskretnym uobecnieniem charyzmatu Zgromadzenia Sióstr Oblatek Chrystusa Kapłana, które tymi słowami określają całe swoje życie poświęcone modlitwie za kapłanów. W tym kontekście całe nieszpory stają się bezpośrednią modlitwą za kapłanów. Widać to także w tonie dwóch próśb nieszpornych, które są wstawieniem w ich sprawie.

4. Martyrologium

Elogia z martyrologium (gr. *elogium* – mowa pochwalna) to teksty wygłaszane tradycyjnie we wspólnotach religijnych wieczorem dnia poprzedzającego jakiś obchód liturgiczny. W elogium na nowe święto

otrzymujemy skondensowaną treść święta: kapłaństwo Chrystusa, Jego pośrednictwo, wypełnienie woli Ojca, ofiara na ołtarzu Krzyża i udzielenie kapłaństwa wybranym wiernym Kościoła³⁶. Elogium nawiązuje do prefacji na mszę krzyżma, gdy mówi o Chrystusie, iż „w swojej miłości dla braci wybiera On spośród synów Adama ludzi, którzy mają zostać obdarzeni godnością kapłańską” dla sprawowania Eucharystii, której „wiecznym wzorem” jest Jego jedyna ofiara. Perykopa z Hbr 9, 24–25, która kończy elogium, podkreśla jedyność i niepowtarzalność tej ofiary, która sięgnęła samego oblicza Boga na zawsze.

Zakończenie

Święto Jezusa Chrystusa, Najwyższego i Wiecznego Kapłana, którego celem jest przyczynić się do „pogłębiania świętości życia duchowieństwa i stać inspiracją dla nowych powołań do służby kapłańskiej”³⁷, jest z pewnością odnowionym głosem *lex orandi* w duchowej i teologicznej debacie na temat kapłaństwa. Kapłaństwo urzędowe i kapłaństwo powszechne wiernych są z jednej strony kwestiami jasno wyłożonymi przez dokumenty magisterium³⁸, tym niemniej Kościół przemawia także przez liturgię. Euchologia nowego święta ukazuje wyraziście współczesnemu wierzącemu fakt, że Chrystus jest jednocześnie kapłanem, ofiarą i pośrednikiem, a zarazem jedynym fundamentem nowego kapłaństwa. Te ściśle ze sobą

³⁶ M. Barba, *Leucologia della festa di Nostro Signore Gesù Cristo Sommo ed Eterno Sacerdote*, art. cyt., s. 397.

³⁷ Zob. *Lettera della Congregazione*, art. cyt., s. 335–336 (tłum. D. Ostrowski).

³⁸ Dla podstawowej orientacji odsyłamy do wypowiedzi Soboru Watykańskiego II: na temat jedynego kapłaństwa Chrystusa zob. Dekret o pasterskich zadaniach biskupów w Kościele *Christus Dominus*, 28, Dekret o posłudze i życiu kapłanów *Presbyterorum ordinis*, 5, 10 i 16; na temat kapłaństwa powszechnego wiernych zob. Dekret o apostołstwie świeckich *Apostolicum actuositatem*, 3, Dekret o posłudze i życiu kapłanów *Presbyterorum ordinis*, 2; na temat kapłaństwa hierarchicznego zob. Dekret o formacji kapłanów *Optatam totius*; 2; por. *Katechizm Kościoła Katolickiego*, 1544–1553.

powiązane aspekty stają się źródłem i szczytem kapłaństwa powszechnego wiernych, ale w sposób szczególnie widoczny kapłaństwa urzędowego.³⁹

Wrocław

Warszawa

Rzym

ks. Dominik Ostrowski

M. Iwona Kopacz PDDM

ks. Tomasz Zięba

Abstrakt

W 2013 r. do kalendarza diecezji polskich zostało wprowadzone święto Jezusa Chrystusa, Najwyższego i Wiecznego Kapłana. W omówieniu historii i tekstów liturgicznych na święto Jezusa Chrystusa, Najwyższego i Wiecznego Kapłana, autorzy podjęli się obszernej analizy liturgicznej, przedstawiając tło historyczne i kontekst teologiczny tekstów liturgicznych nowego święta. Wychodząc od ukazania zarysu historii i okoliczności wprowadzenia święta, a dochodząc do prezentacji Martyrologium, przedstawiają analizę tekstów formularza Mszy świętej, podejmują się pierwszej próby teologicznej lektury czytań mszalnych. Ukazują teologiczne wnioski analitycznej lektury tekstów Liturgii Godzin. Prowadzonym analizom towarzyszą krótkie próby syntezy teologicznej i liturgicznej. Opracowanie jest pierwszą kompletną prezentacją treści euchologicznych nowego święta, niekiedy zatem zaledwie otwiera wątki dyskusyjne, jednakże w sposób jednoznaczny ukazuje podstawowe prawdy teologiczne święta. Centralnym tematem jest kapłaństwo Chrystusa przewyższające kapłaństwo Starego Testamentu. Kapłaństwo Chrystusa jest jedynym prawdziwym kapłaństwem, w którym z kolei na sposób sakramentalny szczególnie uczestniczą szafarze wyświęceni. Kapłaństwo urzędowe się równorzędnym tematem święta, bo właśnie modlitwa za kapłanów stanowi główną motywację wprowadzenia święta do kalendarzy Kościołów lokalnych.

³⁹ Zob. M. Barba, *Leucologia della festa di Nostro Signore Gesù Cristo Sommo ed Eterno Sacerdote*, art. cyt., s. 405.

Słowa kluczowe

Rok liturgiczny, święta Pańskie, kapłaństwo, euchologia, formularz mszalny, liturgia godzin, martyrologium

Abstract

Our Lord Jesus Christ, the Eternal High Priest: new feast for Poland

In 2013, the feast of Jesus Christ the Eternal High Priest was introduced into the liturgical calendar of the Church in Poland. In studying the history and liturgical texts for the new feast, the authors undertook the first attempt of a comprehensive liturgical analysis of its liturgy, presenting its historical background and theology. Starting from describing the circumstances of its introduction, and ending on the presentation of its summary in the „Martyrologium”, the authors paid a special attention to the form of the Mass and, also, tried to take the theological lecture of Mass readings. Then, also the theological conclusions of analytical reading of texts of the Liturgy of the Hours have been presented. The study is the first Polish comprehensive presentation of euchology for the new feast, sometimes it only opens threads for further discussion. However, it clearly shows the fundamental traces of the new feast's theology. Its central theme is the priesthood of Christ as superior to the priesthood of the Old Testament. The only true priesthood of Christ involves especially, in sacramental way, the ordained ministers. The ministerial priesthood, in fact, becomes the second subject of the feast, as the prayer for priests was the main motivation for introduction of this feast into liturgical calendars of local Churches.

Keywords

Liturgical year, feasts of the Lord, priesthood, euchology, form of the Mass, Liturgy of the Hours, Martyrologium